

Külföldre mennek a juhok

Indul Mindszentről a bárányszállítmány.

Fotó: Tésik Attila

Bégetés zaja veri föl Mindszenten Horváth Jánosék portáját időnként. A környékbeliek tudják: ilyenkor van a báránývétel. Sőt: nemcsak a környékbeliek tudják, hanem minden juhtartó a városban s vidéken, és hozzák is a bárányokat, tizenhárom-tizenöt kilóstól a harminc-harmincöt kilósig.

Az ennél nagyobb bárány már „átfordul” birkába, magyarázza Horváth János juhátvétel-szervező, aki a kiskunfélegyházi Orient Kft.-nek dolgozik. E cég közvetítésével jutnak a bárányok külföldre, főleg Olaszországba.

„Ilyenkor még elég jó árak van: ezen a hétvégén 750–800-ért vetjük át a 15 kilós báránynak kilóját”, mondja Horváth János. Ka-

rácsony tájt még több mint 900 forintot adhattak ugyanezért, de húsvét felé közeledve mind olcsóbban kénytelenek túladni a juhtartók a bárányokon. Akkor ugyanis már Romániából is tudnak kivinni bárányt az olaszok. Miért nem mindenki karácsonykor hozza a bárányt? „Mert nem lehet megszabni, mikor legyen az ellés”, magyarázza az átvételszervező. Ő maga is gyakorló juhtartó, ekként került kapcsolatba a félegyházi kft.-vel, sok évvel ezelőtt. Jelenleg is van juhállománya, húszas-harmincas falkát tart, többre nincs hely. Német húsmérinó fajtával foglalkozik, amely ugyanannyit eszik, mint a „hagyományos” merinói, de ezt igénylik az

olaszok. Húsban is, gyapjában egyaránt. Ilyentájt, tél közepén három-négy hetente van báránývétel, később kéthetente, március végétől, amikor beindul a birkanyírás, minden második hét végén gyapjút vesz át Horváth János szervezésében a félegyházi cég. Az, hogy hét végén történik mindez, fontos: a juhtartók többnyire kiegészítő jövedelemszerzőként foglalkoznak birkával, és nem kell távol maradniuk munkahelyüktől az átvétel miatt. S helyben megkapják a pénzt.

Mindszenten egyébként – tudtuk meg – már nincs „igazi” juhász, azaz van, Nagyvilás Pali bácsi, aki még viselte a díszgombos juhászmellényt, s a juhászat egyéb tartozékait, de idős kora miatt tavaly fölszámolta állományát. Mintegy nyolcvanan-százan tartanak birkát Mindszenten és környékén, a legtöbben pár darabot, mások, a tanyavilágban, negyvenötvenet. Mi a jövője a juhtartásnak? Jövője – mondja Horváth János – csak-csak van, de egyre több az ezzel kapcsolatos papírmunka, s ez elkedvetleníti az embereket. Pedig, teszi hozzá a szervező, ma már akármivel akar foglalkozni az ember, sehol sem hagyható el az adminisztráció. Ezt már csak mi fűzzük hozzá: az Európai Unióhoz közeledésnek mellékhatásai is vannak, így lett – ki gondolta volna pár éve? – a juhtartók mindennapjainak is részévé a toll és a papír.

E. CS.

Főleg jövedelemkiegészítésként foglalkoznak birkával. Fotó: Tésik Attila

Nyomozás, mitológiai segédlettel

Az Emlékezés tava

Miért is lehet érdekes bárkinek is a korántsem szokványos sorsú Tom Allen története? – tűnődöm Szász Imre Az Emlékezés tava című, frissen megjelent regényének olvasván. Tom Allen, eredeti nevén Berendi Tamás, pár éves volt, amikor 1956 végén egy menekülő csoporttal apja ki akarta vinni az országból, ám az apát lelőtték. A gyermek mégis kijutott Angliába, ahol Allenék örökbe fogadták. Miután házassága, pályafutása csődöt mond, viszont tekintélyes örökség tulajdonosa, elhatározza: visszamegy Magyarországra, ki-nyomozza, kik voltak szülei.

Nem könnyű munka e nyomozás (amit mitologikus méretűvé növeszt a regény elejétől a végéig húzódozó, görög mondavilágra utaló nevek és helyszínek sora; ilyen az Emlékezés tava is, a Lét-hé, a feledés folyója ellentettje – s életszerűvé például a Tom Allen angolságát lépten-nyomon hitelessé tevő számtalan momentum. Például, mikor Tom Allen csak an-

gólul tudja „nevén nevezni” a vízimolnárákat.) Alig szolgál valami támpontul a nyomozásban, és Tom Allen földadni látszik terveit. Immár nem szüleit keresi Magyarországon, hanem csak „él”. Hosszas „kalandozások” után beleszeret Demeter Annába, aki, házasságkötésük előtt, elviszi őt édesanyjához. Az idős asszony alig emlékszik bármire, saját lánya nevét is keveri, Tom Allent pedig svédnek tartja. Egy egyszerű-együgyű nyelvi járókeret, amit lánya nyújt neki (Ilo-na néni, az anya azon tűnődik, miképp is mondják magyarul azt, hogy Tom, lánya kisegíti: Tamás), az anyát elindítja az emlékezés útján, s Tom Allenről, akit pár perce még svédnek hitt, kideríti: a fia. Csodával határos, szinte isteni beavatkozásként (szintén mitológia!) a véletlen segít Tom Allennek anyagát megtalálni. Miután „filológiai pontossággal” dolgozva (ennek hangsúlyozása az író életéneiből táplálkozó jellegzetesség, akár Szerb Antalra is emlékeztethet),

anyakönyvi kivonatokkal körülbástyázva sem ért el sikert – egy fél-szélütött öregasszony villámcsapásszerű hirtelenséggel ráébredt a valóra.

Vajon miért érdekelheti e csöppet sem tipikus történet az olvasót?, teszem föl még egyszer magamnak a kérdést. Mire figyelmeztet a történet? Talán arra: az eredeti cél – melynek fontossága időközben elhalványult – elérése kezeszetheti az időközben keletkezett újabbat? Egyik cél kioltja a másikat? Azaz nem oltja ki, de meghatározza – vagy tragikusan, vagy nem –, hisz Demeter Anna és Tom Allen, azaz Böröndi Tamás, attól függetlenül összeházasodik, hogy testvérek? „A világ legsudálatosabb gyereke lesz, vagy egy mongol idióta”, mondja Demeter Anna Tom Allennek. Talán itt kezdődik egy újabb, nem kevésbé regényes történet?

(Szász Imre: Az Emlékezés tava. Európa Könyvkiadó, 2001)

FARKAS CSABA

Tanyájukon keresi a nyugalmat a makói ifjú filmes

Balázs István a fődíj után

Tizenhat évesen forgatta a makói Balázs István azt a rövidfilmjét, amellyel a legrangosabb európai ifjúsági filmfesztivál, a hannoveri Up And Coming fődíját nemrégiben elnyerte. A tízperces, teljes egészében önálló alkotás egy nehéz körülmények között élő fiú mindennapjaiba enged bepillantást. A nemzetközi siker Istvánt nem változtatta meg: továbbra is éli a középiskolások szokásos életét, s közben már gondolkodik a következő forgatókönyvön.

Balázs István kilencévesen, egy nyári táborban került a film világába. A tábor a Makói Videó és Művészeti Műhely szervezte a Szent István egyházi iskola diákjainak, és Istvánnak úgy megtetszett mind a videózás, mind az alkotóközösség, hogy a mai napig a műhely egyik legelkezdőbb, legszorgalmasabb tagjának számít.

Eleinte figyelt, segített az idősebbeknek, később – ahogy egyre többet tudott – már a műsorok készítésében is részt vett. Első filmjét még csapatmunkában készítette, aztán megtanulta az operatőri munkát, a vágást, a szerkesztést és eljutott odáig, hogy a körülötte élőkről komplett portrékat forgatott. Egyik alkotása, a tanyafilmmel például a nagypapját mutatja be, de azt a srácot is a tanyavilágban ismerte meg, akiről a díjnyertes film szól.

István számára a legtöbbet az jelentette, hogy a videoműhely tagjaként rengeteget gyakorolhatta a filmkészítés fortélyait. Részt vett játékfilmek készítésében, a Duna Televízió számára híradós anyagokat szerkesztett, riporterként és vágóként is dolgozott különböző műsorok számára. Mindezzel a tudással felvértezve ma már azt

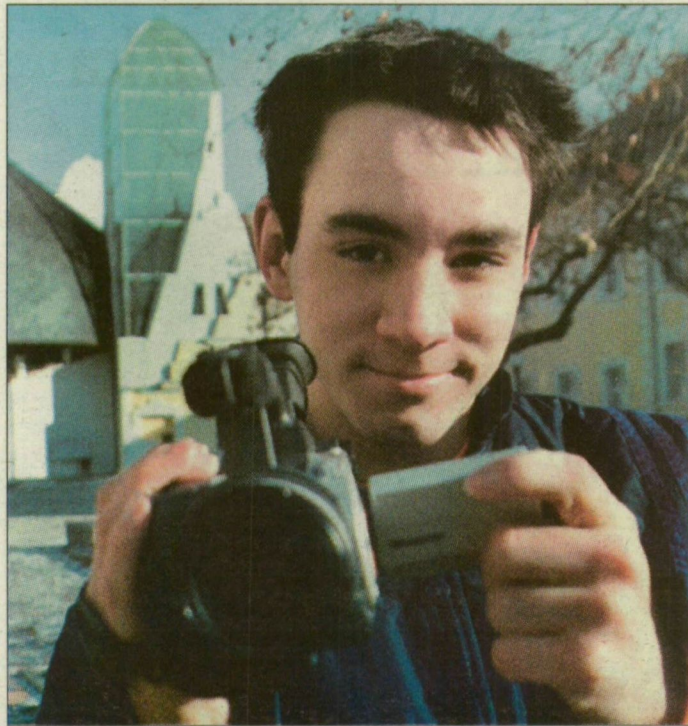
mondja, úgy érzi, alkotásaiban fiatal kora ellenére is képes egyénit megfogalmazni. Persze tisztában van azzal, hogy akad még tanulni-valója és filmjeinek stílusa is biztosan alakulni fog még az évek múltával.

Noha kicsit más szemmel nézi a világot, mint a többi tinédzser, átlagos fiatalnak tartja magát. Ugyanúgy szereti a jó társaságot, a haverokat, a szórakozást, mint bárki más. Könyvekre sajnos ritkán jut ideje, de gyakran jár moziba, nagyon sok filmet látott. Édesapja rákosi tanyáján sokat segít a munkában. Azt mondja, fontos neki, hogy a tanya – nagypapai örökség különben – fennmaradjon, működjön. Ez az a hely, ahol mindig

nyugalomra lel. Egyébként gimnazista, a Budakalász Gimnázium levelező tanulója.

Közben filmötletein is dolgozik. Járja a várost, igyekszik érdekes pillanatokat elkapni. Legújabb alkotása várhatóan ugyanúgy dokumentumriport lesz, mint a díjnyertes Másik világ: makói hangulatokat, arcképeket és mindennapokat fog megörökíteni a tanya-város-kocsma háromszög témájában. A forgatókönyv már készen van, terve szerint január 20-ára fejezi be a filmet. Ezzel a győri Mediawave fesztiválra szeretne benevezni, amit szakmai körökben a legkomolyabb seregszemlének tartanak.

SZABÓ IMRE

Balázs István már gyűjti az anyagot következő filmjéhez.

Fotó: Schmidt Andrea

Akció: 2002 január 12-ig, illetve amíg a készlet tart!

Fehér Hetek

CENTRUM SZEGED

Törülköző garnitúra
 űni
 70 x 140 cm
 50 x 100 cm
 sokféle színben

1 499 Ft

**SKÁLA
CENTRUM**

SuperShop

Centrum Szeged
 Szeged, Tisza Lajos krt. 49.